

KOMMENTAR

RASMA HAIDRI SJØVOLL I FRI DRESSUR

Min kjempehest språk

- LYS.

- Hva?
- Lys.
- Hva for et lys?
- Skolelys. Det heter skolelys.
- Er det sant?
- Ja, skolelys, ikke skolelus, er du gal?

SANNELIG, JEG trodde betegnelsen var skolelus. Først i går fikk jeg vite at betegnelsen for de som gjør det bra på skolen ikke er negativ, vulgær og Janteloven-preget (du skal ikke tro du er flinkere enn oss, din lus).

Flinke elever var ikke vonde og vummelige *lus*, men inspirerende og opplysende *lys*.

Hva visste jeg? Lys, lus, lys, lus, lys, lus. Årlig talt. Hører man virkelig forskjell mellom dem? Liksom i forbifarten?

JEG PLEIER å legge skyld for mine språkfeil på OPUS, som nektet meg språkkurs da jeg kom til Bodø. Grunnen var at jeg både kunne snakke med dem i telefon og hadde fått meg en jobb.

Men å ha en viss grad av muntlige ferdigheter er misvisende. Hvis man aldri har sett et ord nedskrevet, går man rundt og tror at ordene som velter ut av munnen, liksom flytende, er de riktige.

Både menn og kvinner kan hete Helge, Helga, Hege, og helgen for den saks skyld, i mine ører. Hvilken er redskapet; kjele eller Kjell? Hvem spiser hvem av bønder og bønner? Jeg hører ingen forskjell.

Å tilegne seg det språkøret nordmenn har utviklet seg gjennom en mannsalder av dialektuveksling er vanskelig, enda man har besteforeldre fra både Seljord og Kristiansund. Nei, det eneste jeg lærte av mine norske forfedre var å si *drit*, som en høflig erstatning for det engelske ordet «poop», og tre uttrykk for økende grader av frustrasjon: *uffda*, *huffameg*, og *det e ikkje greit å vere i Amerika!*

MIN NORSKOPPLÆRING, som det nå var, ble innledet av Bodø-gutten jeg var gift med i gamledagene, da nordnorske ungdom som ham reiste på Interrail med «*Skriv Nynorsk! Snakk Dialekt!*»-klistermerket på gitarkassen, og skrev postkort hjem på dialekt, som foreldrene måtte høytleser for å kunne forstå.

Det var opplysningsstiden for nordnorsk språkidentitet.

Bodøgutten kastet min norsk for utlendinger lærebok, som skulle ha meg til å si utsagn som, «*Mamma! Suppen er vond!*» og satte i gang med å lære meg sin dialekt. Vi brukte en

time på ordet *pen*.

- *Pen*.
- *Pein?*
- *Pen.*
- *Peen?*
- *Pen.*
- *Pehn?*
- *Pen.*
- *Penn?*

Til slutt klarte jeg en viss tilnærming av hans muntlig språk. I Oslo fikk jeg høre at jeg snakket som en nordnorsk mann. Det tok jeg som et kompliment.

Spol frem tjuefem norskfrie år og der sitter jeg etter samtalene med OPUS, livredd for å skrive en lapp til min arbeidsgiver der jeg måtte stave ordet *adresse* med riktig antall d'er og s'er uten hjelp fra Bodø-gutten. Og det hjalp lite å spørre en vennlig nordmann hvordan et ord skulle skrives. Svaret var alltid det samme: *Det skrives rett frem*.

Å FORTELLE EN som ikke hører forskjellen mellom Anne og Anna om å skrive rett frem, er som å fortelle valpen det er hans tur til å lage middag.

Noe vil skje med maten på kjøkkenet, men ikke alltid til fordel for andre.

Godt utrustet med manglende kunnskap, marsjerer vi rett inn i faresonen hvor litt kunnskap ligger farlig nært for lite kunnskap.

- *Det tapre forsøket ble utført av en taper.*
- *Svartland er et bosted i Vesterålen.*
- *Skummelt melk bør man holde seg unna.*
- *Hvor trist at avisbilaget måtte hete «Elendig Helg».*
- *Før i tiden var det stilig å gå med hat.*
- *Hun pratet om dit og dat.*
- *Kan du kysse meg med bilen din?*
- *Han fikk seg en forferdelig brud og brukte krøker da han forgiftet seg.*

OG SLIK BLE JEG

gradvis bedre i muntlig norsk.

For å lære å lese tok jeg Askeladden, Vinje og Ibsen i hånd.

Men det er en annen historie.

VÅRE SKRIBENTER

TORGEIR GRUBSTAD

Gammel kjenning av politiet, og resten av byen.

TRINE JONASSEN

Danseglad journalist og ihuga feminist.

JØRGEN NORDENG

En av de mest kjente rapperne fra Mosvoldalen.

TERJE BERG

Får oftere spørsmål om inntekten fra musikken enn innholdet i den.

SOFIE BRASETH

Ung artist og sementunge fra Kjøpsvik.

RASMA HAIDRI SJØVOLL

Fotointeressert lærer og forfatter med sans for midnattsola.

RASMAS FAVORITTER:

Mat: Mango

Plate (musikk): Krishna Das Live on Earth (For a Limited Time Only)

Film: The Red Violin

Utested: Les Deux Magots i Paris eller min veranda

Årstid: Midnattsolens sommernatt

Transport: Spørsvor jeg skal hen

Dag: Lørdag